

north wales economic ambition board
bwrdd uchelgais economaidd gogledd cymru

ADRODDIAD I'R IS-GRŴP CYFLAWNI TRAFNIDIAETH

DYDDIAD: 7 Rhagfyr 2020

Teitl: *Llwybr Newydd - strategaeth trafndiaeth newydd i Gymru*

Awdur: Iwan Prys Jones - Rheolwr Rhaglen, Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru

1. Pwrpas yr Adroddiad

Cynghori'r aelodau y cyhoeddwyd Llwybr Newydd, drafft ymgynghorol strategaeth trafndiaeth newydd i Gymru, ar 17 Tachwedd 2020.

Bydd adroddiad manylach a'r ymateb i'r drafft ymgynghorol yn cael eu paratoi mewn pryd ar gyfer diwedd y cyfnod ymgynghori ar 25 Ionawr 2021

2. Y Penderfyniad a Geisir

Gwahoddir yr Aelodau i nodi'r diweddariad a'r cynigion ar gyfer y gwaith pellach sydd wedi'i gynllunio.

3. Rhesymau dros y Penderfyniad

Mae'r adroddiad er gwybodaeth yn bennaf, i gynghori'r aelodau bod y drafft ymgynghorol o'r strategaeth wedi'i gyhoeddi ac y bydd ymateb i'r ymgynghoriad yn cael ei baratoi am ymateb gan y Bwrdd Uchelgais.

Nid oes angen penderfyniad ffurfiol o ganlyniad i'r adroddiad, fodd bynnag, mae'n bosib y bydd angen ystyriaeth bellach i rai o'r cynigion newydd sydd wedi'u cynnwys yn y cynllun ymhen amser.

4 Cefndir ac Ystyriaethau Perthnasol

Cyhoeddwyd Strategaeth Trafnidiaeth gyfredol Cymru yn 2008 ac ers hynny mae newidiadau sylweddol wedi bod yn nhermau trafndiaeth, yn bennaf y pryderon cynyddol ynghylch allyriadau cerbydau a newid hinsawdd. Mae trafndiaeth yn gyfrannwr sylweddol i allyriadau tŷ gwydr, ac nid yw'r pwyslais cryf ar welliannau yn y cynllun blaenorol yn briodol bellach. Felly, mae paratoi strategaeth trafndiaeth newydd yn hwyr ac i'w groesawu.

Mae Llwybr Newydd yn ddogfen hanfodol, gan ei bod yn nodi gweledigaeth ar gyfer trafndiaeth yng Nghymru dros yr 20 mlynedd nesaf. Er bod rhai materion byr-dymor sylweddol yn sgil pandemig Covid 19 sydd wedi cael effaith sylweddol ar drafnidiaeth, yn bennaf cadw pellter cymdeithasol a'r gostyngiad mewn galw am drafnidiaeth teithwyr, mae'r gofyn hir-dymor i ddarparu rhwydweithiau trafndiaeth carbon isel amgen yn parhau. Yn wir, roedd y gwelliant sylweddol mewn ansawdd aer a bywyd ar strydoedd mewn ardaloedd trefol yn effaith amlwg o'r cyfyngiadau teithio yn ystod cyfnod cynnar y clo.

Hefyd, mae'r strategaeth yn hanfodol i ddeall sut bydd symudedd a thrafnidiaeth yn newid dros y degawdau nesaf, yn arbennig mewn perthynas â chefnogi twf economaidd wrth gefnogi newid ymddygiadau i leihau allyriadau carbon.

Y weledigaeth gyffredinol sydd wedi'i nodi yn y ddogfen yw

Mae system trafndiaeth hygyrch a chynaliadwy yn un sy'n dda i bobl a chymunedau, yn dda i'r amgylchedd, yn dda i'r economi a llefydd yng Nghymru, ac yn dda i ddiwylliant a'r iaith Gymraeg, gan gyfrannu at bob un o'r saith nod llesiant cenedlaethol sydd wedi'u nodi yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Cefnogir hyn drwy:

Blaenoriaeth 1: lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr drwy gynllunio ymlaen ar gyfer cysylltedd corfforol a digidol gwell, mwy o wasanaethau lleol, mwy o weithio o bell ac o gartref a mwy o deithio llesol, fel bod angen i lai o bobl ddefnyddio eu ceir yn ddyddiol.

Ond lle mae angen i bobl a busnesau deithio, byddwn yn

Blaenoriaeth 2: tyfu defnydd o drafnidiaeth cyhoeddus yng Nghymru drwy ddarparu gwasanaethau y gall pawb eu defnyddio, am eu defnyddio ac yn eu defnyddio, yn seiliedig ar:

Blaenoriaeth 3: isadeiledd trafndiaeth diogel, hygyrch, sydd wedi'i gynnal a'i gadw a'i reoli'n dda sydd hefyd wedi'i gynllunio ar gyfer y dyfodol i gefnogi trafndiaeth cyhoeddus a thrydaneiddio yn enwedig cerdded a beicio.

Nid yw'n ddigon cefnogi gwasanaethau ac isadeiledd trafndiaeth cynaliadwy yn unig. Mae angen i ni yrru newid moddol ac ymddygiadol hefyd drwy:

Blaenoriaeth 4: wneud dewisiadau trafndiaeth cynaliadwy yn fwy deniadol a fforddiadwy i fwy o bobl a busnesau, gan barchu'r ffaith efallai nad oes gan nifer o bobl, yn cynnwys y rheini sydd mewn ardaloedd gwledig neu bobl anabl, unrhyw opsiynau, a

Blaenoriaeth 5: chefnogi arloesi sy'n helpu mwy o bobl a busnesau i fabwysiadu dewisiadau trafndiaeth mwy cynaliadwy.

Yn olaf, mae'r ddogfen ymgynghorol yn cynnig newidiadau mewn sut caiff trafndiaeth ei reoli a'i gyflawni.

Byddwn yn cyflawni hyn oll drwy ddwyn ein hunain a'n partneriaid i gyfrif, gan fesur nid yn unig berfformiad gwasanaethau trafndiaeth, ond y gwahaniaeth y mae trafndiaeth yn ei wneud i bobl a chymunedau, i'r amgylchedd, i'r economi a llefydd, ac i'r diwylliant a'r iaith Gymraeg.

Byddwn yn cyflawni hyn drwy fuddsoddi'n gynaliadwy, drwy gynlluniau gweithredu penodol yn cynnwys ein Llwybr Datgarboneiddio a thrwy weithio mewn partneriaeth, diweddarau ein polisiau a'n canllawiau, adeiladu capasiti a sgiliau a thrwy ddwyn ein hunain ac eraill i gyfrif. Byddwn hefyd yn mabwysiadu'r pum ffordd o weithio yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae naw o gynlluniau bach ar gyfer moddau a sectorau trafndiaeth yng Nghymru yn gefn i Llwybr Newydd - teithio llesol; bysiau; rheilffyrdd; ffyrdd; strydoedd a pharcio; y trydydd sector; tacsis a cherbydau hurio preifat; nwyddau a logisteg; porthladdoedd a thrafnidiaeth morol; a hedfan.

5. Ystyriaethau

Mae hon yn ddogfen ymgynghorol bwysig. O ganlyniad, cynigir paratoi ymateb manwl i'r ymgynghoriad. Caiff hwn ei baratoi ar y cyd gyda chefnogaeth gan y grŵp cefnogi a gellir bwydo sylwadau gan awdurdodau i'r ymateb terfynol.

Y dyddiad cau ar gyfer ymgynghori yw 25 Ionawr 2021.

Gellir cael mynediad i'r ddogfen drwy'r ddolen isod.

<https://llyw.cymru/llwybr-newydd>

5. Goblygiadau Ariannol

Ni chyfyd unrhyw oblygiadau ariannol penodol o'r adroddiad hwn; mae er gwybodaeth yn bennaf ynghylch cyhoeddi drafft ymgynghorol o strategaeth trafndiaeth newydd.

6. Goblygiadau Cyfreithiol

Ni chyfyd unrhyw oblygiadau cyfreithiol penodol o'r adroddiad hwn.

7. Goblygiadau Staffio

Ni chyfyd unrhyw oblygiadau staffio penodol ar y cam hwn.

8. Effaith ar Gydraddoldeb

Ni chyfyd unrhyw oblygiadau cydraddoldeb penodol ar y cam hwn. Mae Llywodraeth Cymru wedi ymgymryd â gwerthusiad cynaliadwyedd cychwynnol a gaiff ei adolygu fel rhan o'r ymateb i'r ymgynghoriad.

9. Ymgynghoriadau a gynhaliwyd

Nid oes angen unrhyw ymgynghori penodol ar y cam hwn.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. **Swyddog Monitro - corff atebol:**

ii. **Pennaeth Cyllid - corff atebol:**

iii.